

เพลงกล่อมลูกโคราช

องอาจ สายใยทอง

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2546

ISBN 974-04-4151-3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

เพลงกล่อมลูกโคราช (KORAT LULLABY)

องอาจ สายไยทอง 4237775 LCCS / M

ศศ.ม.(วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วชิราภรณ์ วรรณดี อ.บ. , อ.ม. , อนันต์ สบถุภัย
กศ.บ. , กศ.ม., พรทิพย์ อุกุภรัตน์ ศศ.บ. , ศศ.ม.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวม และจัดหมวดหมู่เพลงกล่อมลูกโคราช เพื่อศึกษาวิเคราะห์ทำนองและเนื้อร้องของเพลงกล่อมลูกโคราช และเพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมของเพลงกล่อมลูกโคราช

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามเป็นหลัก ประกอบด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต รวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย พบว่า เพลงที่ใช้กล่อมลูกของชาวโคราช มี 3 ทำนอง ได้แก่ ทำนองเพลงกล่อมลูกโคราช ทำนองเพลงโคราช และทำนองเพลงกล่อมลูกอีสานเหนือ ทุกทำนองเป็นทำนองง่ายๆ มีท่อนเดียว ใช้การเปลี่ยนเนื้อร้องไปเรื่อยๆ เนื้อร้องของเพลงกล่อมลูกโคราช สะท้อนภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านทางบทเพลงด้วย เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมด้านอาหารการกิน บทบาทของเพลงกล่อมลูกโคราชได้เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้ขับกล่อมเด็กให้นอนหลับ การอบรมสั่งสอน การถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ไปสู่บทบาทเพื่อการอนุรักษ์เท่านั้น และหากไม่มีการฟื้นฟู สืบทอดเพลงกล่อมลูกโคราชก็คงสูญหายไปจากสังคมไทย

คำสำคัญ : เพลงกล่อมลูก / โคราช / ทำนอง / บทบาท / อีสานเหนือ

237 หน้า ISBN 974-04-4151-3

KORAT LULLABY

ONGARJ SAIYAITONG 4237775 LCCS / M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISOR : WACHIRAPORN WANDEE B.A. , M.A. , ANAN

SOBLERK B.ED., M.ED., PORNTHIP U-SUPPARAT B.A. , M.A.

ABSTRACT

The objective of this thesis is to collect various types of Korat lullaby. This study aims to analyze the melody and composition of Korat lullaby in relation to the social culture. This research is a study in ethnomusicology using a qualitative research methodology. The information was obtained and gathered from field work including interviews , observations , and related documents.

The result of the research found that there are 3 melodies in Korat lullaby ; Korat lullaby , Pleng Korat (Korat song) and E-sarn Nua (Upper Northeastern) lullaby. They are basically simple tunes. Their meaning relates to agricultural society. The way of life depends upon the local environment and Korat lullabies were an offering in the struggle to survive. In addition , Korat lullabies also relate to the belief in value and custom. Moreover , the nutritional culture also relates to the local environment. Korat lullabies have changed from creating love , strong family relationships and cultivating good behavior , to being used for educational purpose and only to be preserved. Absolutely , the Korat lullaby will be lost from Thai society if no measure is done to preserve them.

KEY WORDS : LULLABY / KORAT / MELODIES / ROLES / E – SAN NUA

237 P. ISBN 974-04-4151-3